

Arven som dagens pensjonister etterlater seg, kan føre til større klasseskiller i framtida.

BRUKER MER PÅ SEG SELV – MINDRE TIL ARVINGENE

– MANGE ER AVHENGIGE AV ARVEPENGER

Det vil bli større forskjeller på folk de neste årene, avhengig av hvor mye de arver, mener Jan L. Andreassen, sjeføkonom i Eika Gruppen.

– Hvis folk er bekymret for klasseforskjeller i dag, er det grunn til uro for framtida. Når barna til 68-generasjonen skal arve foreldrene sine, vil det store skillet gå mellom de som har hatt flaks i boligmarkedet, og de som ikke har vært like heldige, sier han.

Blant barna til 68-erne har mange fått økonomisk hjelp mens foreldrene er i live, påpeker Andreassen.

– Det er tre faser i livet da vi har behov for økonomisk hjelp fra foreldre: Under studiene, når første leiligheten skal kjøpes, og når man skal etablere seg med familie og ta steget over fra leilighet til en familiebolig. Framover vil det bli enda større forskjeller mellom dem som får hjelp hjemmefra og dem som ikke får det, mener han.

Mange foreldre vil også overlevere store verdier til barna sine.

– Hvis du er del av en stor barneflokk, bor på landet og mor og far har vært gjennom en skilsmisse, kan du nok ikke forvente at det er så mye arv i vente. Men er du enebarn og foreldrene dine har bodd på vestkanten i Oslo, vil du antakelig arve mer enn du klarer å tjene opp med en vanlig lønn i lø-

pet av hele yrkeslivet, sier sjeføkonomen.

På grunn av de økte boligverdiene vil mange arve store summer de neste årene, tror Andreassen. Likevel er han ikke overrasket over at de færreste dropper pensjonssparing fordi de belager seg på å arve.

Ja takk, begge deler

I en fersk undersøkelse Ipsos har utført for Dagbladet, svarer nemlig bare 8 prosent i aldersgruppen 30–39 år og like mange i alderen 40–59 år at de lar være å spare til pensjon fordi de regner med at arven vil sikre dem økonomisk i alderdommen.

– Det blir viktigere og viktigere å ha formue i det moderne samfunnet, ikke minst fordi det er vanskeligere enn før å ta opp nye lån. Og fordi vi lever lenger, må vi spare mer til pensjonsalderen – med mindre man har jobb i det offentlige eller en arv som venter. Mange unge kan få hjelp både til utdanning og boligkjøp, men de færreste har rike nok foreldre til å få hjelp til å sikre pensjonstilværelsen, sier Andreassen.

Mange som nå går over i pensjonistenes rekke, vil bruke mer penger på seg selv enn tidligere generasjoner, tror han. Da vil naturlig nok mindre etterlates til arvingene. Men for mange blir det likevel nok til begge deler.

– Det er jo ikke så rart at de som har opplevd at verdien på boligen bare har steget og steget, bevilger seg en runde på byen og kjøper

seg en feit bil. Men antakelig vil de gamle ha nok penger både til å kunne reise, handle og kose seg, samtidig som de gir en hyggelig arv til etterkommerne sine, sier han.

For selv om gjelda blant eldre øker, har også formuen deres økt, påpeker Andreassen.

– De eldre er netto rikere enn før fordi både børsoppgangen og prisstigningen har vært så sterk.

Noen får lite

– Det vil bli like store regionale skiller som generasjonsskiller framover, mener Dag Jørgen Hveem, høyskolelektor ved Handels-

høyskolen BI.

– Mange som bor på mindre steder, vil ha lite å arve på grunn av lave boligverdier og dårlig verdiøkning på eiendom. Det vil ikke være de store verdiene som blir igjen til arvingene, sier han.

– «Gullgjengen» – 68-generasjonen – arvet ikke selv de store verdiene, og mange av dem har fortsatt foreldre i live. De har opplevd en fantastisk boligreise og inntektsvekst, samtidig som de har gode pensjonsordninger, så vi snakker altså om helt andre verdier som skal overføres til neste generasjon når 68-erne faller fra, sier Hveem.

Det er sterke tendenser til at 68-generasjonen bruker atskillig mer penger enn tidligere generasjoner, påpeker han. Hos mange vil det trolig likevel bli noe igjen til arvingene.

– Selv om mange pensjonister ikke lenger er like forsiktige, betyr det ikke at de kommer til å bruke opp alt. Undersøkelser viser at mange barn faktisk unner foreldrene å bruke penger på seg selv, selv om de fleste nok håper på at det blir litt igjen, sier Hveem.

Selv kom han nylig borti et eksempel der et ektepar på over 80 kjøpte seg Porsche ved å trekke litt på boligkreditten.

– De ble oppfordret av barna sine til å tenke på seg selv. Men de vet jo likevel at det blir litt til overs.

– FLERE TAR MED SEG GJELD

Eldre har stadig mer gjeld, viser tall fra SSB og Norges Bank.

Samtidig viser tall fra inkassoselskapet Lindorff at stadig flere eldre sliter med å betale regningene sine. Over de siste fem årene er antall betalingsanmerkninger opp over 60 prosent for de over 66 år. Nesten 17 000 over 66 år har nå betalingsanmerkninger ved utgangen av andre kvartal.

– Dagens gjeld blant eldre er i all hovedsak gjeld som er tatt opp før pensjonsalder, men av ulike årsaker ikke nedbetalt, sier Thor Sandvik, grunnlegger av selskapet Litt Extra, som tilbyr seniorlån til eldre.

IKKE DÅRLIG SAMVITTIGHET

Over ni av ti pensjonister (95 prosent) har ikke dårlig samvittighet for å bruke penger som ellers kunne gått som arv til barn og barnebarn.

Det viser en undersøkelse Norstat har utført for Storebrand. Bare to av hundre svarer at det gir dem dårlig samvittighet.

Undersøkelsen viser også at halvparten av dem som har barn eller barnebarn, har gitt større pengegaver eller forskudd på arv. Fire av ti svarer at de har gitt noen verdier til barn eller barnebarn, mens én av ti svarer at de har gitt store verdier.

Dropper du pensjonssparing fordi du regner med å få arv?

Svaralt	18-29 år	30-39 år	40-59 år	60-99 år
Ja	4	8	8	0
nei	77	82	79	61
vil ikke svare/ikke relevant	19	10	13	39

Kilde: Dagbladet / Ipsos

FORTS. NESTE SIDE ►

GENERASJONSLOTTERIET